

АНОТОВАНИЙ ЗВІТ

за завершеним прикладним дослідженням, виконання якого здійснювалось у 2018-2020 роках

Назва: К7002. Підвищення ефективності управління якістю товарів та послуг, прикладна.

Керівник дослідження або розробки: Соснов Ігор Ігорович

Номер державної реєстрації НДР: 0118U002173

Номер облікової картки заключного звіту:

Найменування організації-виконавця: Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут».

Назва пріоритетного тематичного напрямку організації-виконавця:

Строки виконання: початок – 06.2018, закінчення – 05.2020.

1. КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЗАПИТУ :

1.1. В умовах ринкової економіки для будь-якої організації чи підприємства не може існувати альтернативи інноваційному економічному розвитку, бо, як відомо, припинення інноваційної діяльності у рамках будь-якого об'єкта господарювання призводить до кризи та стагнації. Тому, будь-яка організація або підприємство, щоб забезпечити власне існування в умовах ринкової економіки, повинні зосередити увагу на постійному підтриманні конкурентоспроможності своїх товарів та послуг. Конкурентоспроможність товарів та послуг залежить від спроможності компаній швидко адаптуватися до ринкових умов, які стрімко змінюються, та приймати управлінські рішення в умовах невизначеності на основі оперативних даних про поточний стан їх бізнес-процесів.

1.2. Об'єкт дослідження - підприємства, організації та установи Харківського регіону, які задіяні у комерційній, підприємницькій та консалтинговій діяльності щодо оптимізації управління якістю товарів та послуг.

Предмет дослідження – управління якістю товарів та послуг

1.3. Метою дослідження є комплексний аналіз теоретичних та існуючих практичних аспектів управління якістю товарів та послуг в Україні та Харківському регіоні, а також шляхів запровадження кращого світового досвіду для підвищення конкурентоспроможності організацій, установ та підприємств Харківського регіону на національному та міжнародному рівнях.

Завдання дослідження:

- дослідження існуючих в Україні моделей систем управління якістю організацій, установ та підприємств, а сертифікація якості товарів та послуг також правових засад та процедур їх сертифікації на національному й міжнародному рівнях;
- аналіз тенденцій міжнародної економічної інтеграції та шляхів підвищення конкурентоспроможності товарів та послуг українських організацій, установ та підприємств на регіональних та міжнародному ринку, зокрема розвиток експортного потенціалу підприємств у сфері аграрного бізнесу;
- розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо сертифікації систем управління якістю товарів та послуг, супровід внутрішніх та сертифікаційних

аудитів систем управління якістю.

2. ОПИС ПРОЦЕСУ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ (до 50 рядків тексту):

Процес дослідження було розбито на три тематичні напрями, у рамках яких було встановлено коло завдань:

- 1) дослідження існуючих в Україні моделей систем управління якістю організацій, установ та підприємств, а сертифікація якості товарів та послуг також правових засад та процедур їх сертифікації на національному й міжнародному рівнях;
- 2) аналіз тенденцій міжнародної економічної інтеграції та шляхів підвищення конкурентоспроможності товарів та послуг українських організацій, установ та підприємств на регіональних та міжнародному ринку, зокрема розвиток експортного потенціалу підприємств у сфері аграрного бізнесу;
- 3) розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо сертифікації систем управління якістю товарів та послуг, супровід внутрішніх та сертифікаційних аудитів систем управління якістю.

Для досліджень була використана інформація та статистичні дані з відкритих джерел та баз даних (національних та зарубіжних), а також інструменти та програмні продукти, які допомагають зібрати та проаналізувати масиви інформації з відкритих джерел про надійність та фінансовий стан суб'єктів підприємницької діяльності.

Поліпшення, оновлення послуг і товарів, а також способів їх виробництва (технологій) є складовою процесу інноваційного розвитку організації чи підприємства, що є запорукою їх антикризового розвитку згідно теоріям В. Шумпетера та Е. Демінга, який наголошує, що: «... прагнення до вдосконалення товару чи послуги має стати постійним пріоритетом». Найбільш актуальною ця аксіома у останні роки стала зокрема для українських технічних вишів, таких як НТУ «ХПІ», де зосереджено науково-інноваційну й освітньо-наукову діяльність за технічними, економічними та гуманітарними напрямами, у той чи інший спосіб пов'язаними із виробництвом, комерціалізацією науково-технічних розробок та розвитком і впровадженням на підприємствах нових технологій.

Показники якості продукції відіграють велику роль в оцінці конкурентоспроможності в порівнянні з продукцією конкурента. Не знаючи цих показників, неможливо зробити висновок про якість продукції. Лише за умови порівняння показників якості з аналогічними показниками якості інших різновидів виробів є можливість дати відповідь на питання щодо якості продукції. Розрізняють два способи визначення якості продукції:

- 1) за шкалою інтервалів з'ясовують, якість якої продукції вища чи нижча;
- 2) за шкалою відношень вимірюють, у скільки разів якість продукції вища чи нижча.

В обох способах спочатку знаходять значення показників якості продукції, а потім їх порівнюють. Розроблено також чимало методів визначення якості продукції та її рівня. За ДСТУ 2925-94 передбачені такі методи оцінки рівня якості продукції: диференційний, вимірювальний, комплексний, органолептичний, розрахунковий, реєстраційний, змішаний, соціологічний, статистичний та експертний

3. ОДЕРЖАНІ НАУКОВО-ПРИКЛАДНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Результати етапів (відповідно до технічного завдання) відобразити у таблиці:

Підходи до формування організаційних структур та інноваційної діяльності у посткризовий, стабільний період однакові і в промисловому, і в аграрному виробництві (відмінності в основному через сезонності робіт в аграрному виробництві). Основою структур безперервного інноваційного розвитку повинні стати диверсифіковані інноваційні структури (з обов'язковим включенням служби контролінгу), сформовані за матричної структурі управління, з можливим установою внутрішніх венчурів на правах дочірніх фірм.

Пріоритетом у самому інноваційному розвитку має стати аграрне виробництво, так як без цього країні загрожує продовольча залежність від експорту, що неминуче призводить до кризових наслідків. На жаль, інноваційний механізм відродження аграрного сектора поки недостатньо опрацьоване. Навіть в умовах безробіття продовжує залишатися орієнтація на експортні поставки техніки, хімікатів, продовольства і т. д., в той час як потенціал вітчизняних інновацій залишається незатребуваним і нереалізованим в країні.

Таблиця 1

Номер етапу, строки	Назва етапу згідно з технічним завданням	Заплановані результати	Отримані результати
1	2	3	4
№ 1. 06.2018 – 12.2018	Аналіз стану проблеми з автоматизації управління торговими підприємствами	Розроблення, погодження та затвердження технічного завдання на НДР. Виконання аналізу публікацій з проблем автоматизації управління торговими підприємствами	Обґрунтовано необхідність та доцільність створення уніфікованої системи вимог щодо оптимізації та гармонізації існуючої системи національних стандартів з метою підвищення ефективності управління якістю товарів та послуг, а також їх конкурентоспроможності на підприємствах та установах.
№2 01.2019 – 12.2019	Аналіз існуючої інформаційної системи управління торговим підприємством, виявлення її переваг і недоліків	Аналіз існуючої інформаційної системи торгового підприємства щодо вимог до автоматизації управління та її можливостей, виявлення проблем використання.	За результатами виконання другого етапу ініціативної НДР було підготовлено та надано керівництву НТУ «ХП» обґрунтовані пропозиції та рекомендації, а також розроблені та узгоджені з юридичним відділом прототипи відповідних документів. Також за результатами науково-дослідницької роботи підготовлено до друку та/або опубліковано матеріали у зарубіжних та вітчизняних профільних виданнях.

1	2	3	4
№3 01.2020 – 05.2020	Розробка заходів щодо вдосконалення інформаційної системи управління торговим підприємством	Розробка заходів щодо вдосконалення інформаційної системи управління торговим підприємством	Розроблено пропозиції щодо удосконалення інформаційної системи управління торговим підприємством з урахуванням попиту на продукцію, на основі методів моделювання та використання інформаційних технологій. Побудовано моделі формування збитків та факторів впливу на них, що дозволяють здійснювати прогнозування результатів діяльності торгового підприємства та приймати управлінські рішення.

Уперше запропоновано вважати освітні послуги основним продуктом експорту українських закладів вищої освіти, і тому розробка та впровадження освітніх продуктів, зокрема надання освітніх послуг іноземним громадянам, повинно здійснюватися згідно вимог міжнародних стандартів та рамок кваліфікацій, систематично проходити незалежний зовнішній аудит та мати належним чином організований правовий супровід відповідно норм міжнародного права. Удосконалено механізми та стратегії здійснення продуктивної міжнародної співпраці у галузі управління якістю товарів, послуг та освітніх продуктів.

Отримали подальший розвиток: розробка процедур та супровідної документації щодо проведення внутрішніх аудитів згідно вимог чинних міжнародних та національних систем сертифікації товарів, послуг та освітніх продуктів.

Наукові результати, які отримані у ході виконання другого етапу роботи, у повному обсязі відповідають положенням Порядку денного договору про асоціацію з ЄС, а також положенням Урядової програми реформ, що сприяють найбільш ефективній реалізації стратегії розвитку НТУ «ХП», зокрема адаптації здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників в умовах реальної економіки.

Удосконалено механізми та стратегії здійснення продуктивної міжнародної співпраці у галузі управління якістю товарів, послуг та освітніх продуктів.

- Отримали подальший розвиток: розробка процедур та супровідної документації щодо проведення внутрішніх аудитів згідно вимог чинних міжнародних та національних систем сертифікації товарів, послуг та освітніх продуктів.
- Розроблено алгоритм та модельний базис дослідження ефективності політики поліпшення якості товарів і послуг на підприємстві, що враховує достатню кількість факторів впливу, необхідних для прогнозування майбутніх обсягів продажу товарної продукції з врахуванням впливу різного роду ризиків зовнішнього та внутрішнього середовища. Це передбачає безперервний моніторинг стану, тобто оцінювання потенційних можливостей (як внутрішніх, так і зовнішніх) для нейтралізації та загальної локалізації негативних ситуацій.

4. ПРАКТИЧНА ЦІННІСТЬ ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА ТА ЕКОНОМІКИ

У роботі вирішена актуальна науково-економічна проблема, що полягає в узагальненні теоретико-методичних підходів до застосування складних систем у діяльності, пов'язаної з управлінням якості надання послуг (товарів) торговельними підприємствами, що дозволяє підвищити ефективність їхнього управління та достовірність економічної оцінки при здійсненні заходів із впровадження та вдосконалення інформаційних систем.

Особливість сьогоденної економічної ситуації полягає в тому, що відновлення промислового й освітнього потенціалів та оновлення освіти можуть і повинні вирішуватися спільно, за об'єднання можливостей, потенціалу, ресурсів сфер економіки і вишів. При цьому двосторонні договірні відносини передбачають складання довгострокових програм підготовки фахівців з урахуванням перспектив розвитку галузі та особливостей підприємства; цільовий складник підготовки студентів, реалізований спільно співробітниками вишу і підприємства; створення бази для проведення технологічної практики студентів і дипломників; створення у виші нових і переоснащення наявних навчально-наукових лабораторій; організацію спільних структур для координації співпраці, в тому числі кафедр із функціональним навантаженням та організаційною економічною моделлю.

Сьогодні можна говорити про незначне порушення балансу між попитом і пропозицією на ринку освітніх послуг. При цьому основним стимулом формування партнерських відносин повинна бути взаємна зацікавленість у підвищенні якості підготовки фахівців. На жаль, в країні поки немає механізму координації системи підготовки кадрів, хоча технологія його створення вже опрацьовується. Служби зайнятості та рекрутингові агентства продовжують відчувати невідповідність попиту і пропозиції на ринку праці; вищі навчальні заклади, як і раніше, ведуть підготовку фахівців, не враховуючи потреби в кадрах на ринку праці. Йдеться про необхідність використання системного підходу з урахуванням стратегії економічного розвитку країни, кожного конкретного регіону і міста.

До реальних напрямів, які потребують розвитку в багатьох вишах, можна віднести, наприклад, виконання науково-практичних робіт на замовлення підприємств. Мається на увазі ситуація, коли компанія фінансує загалом або за окремими статтями витрати, а університет забезпечує дослідні роботи не тільки силами наукових співробітників і викладачів, а й повертає для цієї роботи і студентів та аспірантів, що в майбутньому відкриває перед ними реальні можливості цільового працевлаштування. У результаті співпраця в сфері навчання керівників, топ-менеджерів і співробітників підприємств стає нормою в системі відносин вишів і підприємств. Оскільки керівництво і співробітники компаній переважно усвідомлюють необхідність постійного підвищення кваліфікації, університети пропонують їм навчання на курсах підвищення кваліфікації, в аспірантурі та докторантурі. Ефективною вважаємо практику проведення семінарів та інших короткострокових навчальних заходів для персоналу підприємств чи студентів, оскільки більшість тих, хто прийшов у бізнес із теорії, відчувають брак практики. Зі свого боку, університети запрошують керівників і топ-менеджерів компаній для читання практичних курсів студентам для отримання практичних навичок останніми. Цікавим напрямом роботи зі студентами ще в процесі їх навчання у виші може бути створення спеціальних навчальних центрів, у яких доцільно створити робочі місця, що імітують діяльність на реальних підприємствах. Всі вищевказані напрями співпраці вишів та підприємств, на нашу

думку, зумовляють навчання як самих студентів, аспірантів, так і практиків, які зацікавлені в підвищенні якості підготовки спеціалістів. Практична цінність результатів, які отримані у ході виконання другого етапу роботи, у повному обсязі відповідають положенням Порядку денного договору про асоціацію з ЄС, а також положенням Урядової програми реформ, що сприяють найбільш ефективній реалізації стратегії розвитку НТУ «ХПІ», зокрема адаптації здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників в умовах реальної економіки.

Практична цінність результатів полягає в розробці методичних рекомендацій та пропозицій щодо сертифікації систем управління якістю товарів та послуг, супровід внутрішніх та сертифікаційних аудитів систем управління якістю. Отримані результати були використані для наукового консультування наступних організацій: «Харківського громадського фонду розвитку вищої освіти «Інтелект» (Договір № 70/225-2018 від 21.02.18 р.); Громадської Організації «Всесвітнє наукове ноосферно-онтологічне товариство» (Договір № 70/224-2019 від 21.02.19 р.) за наступними напрямками: Аналіз факторів, що впливають на ефективність діяльності підприємства; Вивчення методів організації та ведення інформаційної діяльності підприємства.

На основі результатів дослідження оновлено навчально-методичні комплекси з дисциплін кафедри за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»: «Непродовольчі товари», «Харчові продукти», «Оцінювання відповідності», «Послуги», «Пакувальні матеріали і тара», «Технологічне підприємництво та біржова діяльність», «Торговельне підприємництво», «Електронна комерція та глобальне підприємництво». Крім того, матеріали НДР застосовують як наукову базу при написанні дипломних та курсових робіт студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

5. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ РОЗРОБКИ

Перелік опублікованих за темою статей в журналах, що індексуються у наукометричній базі Scopus та/або Web of Science Core Collection (WoS) (або Index Copernicus для суспільних та гуманітарних наук) відповідно до таблиці 2 (окремо за кожною наукометричною базою) Scopus для суспільних та гуманітарних наук) відповідно до таблиці 2 (окремо за кожною наукометричною базою)

Таблиця 2

№ з/п	Повні дані про статті з веб-адресою електронної версії; <u>підкреслити прізвища авторів</u> , які належать до списку виконавців	Наукометр. база даних
1	2	3
2	Шапран Є.М., Шапран О.Є., Соснов І.І. Підвищення ефективності маркетингової діяльності міжнародних торгових підприємств на основі теорії нечітких систем // Інтелект XXI. – Київ: НУХТ. – 2018. – № 2. – С. 43-48. – Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/37560	Index Copernicus
3	Сергієнко О.А. , Голофаєва І.П., Швець А.Д. Розробка оптимізованої моделі логістичних ланцюгів постачання-розподілу підприємства // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». – 2019. – Вип. 28, Ч. 2. – С. 98-105. DOI: https://doi.org/10.32782/2413-9971/2019-28-49	Index Copernicus

1	2	3
4	Шапран Є.М., Сергієнко О.А. , Білоцерківський О.Б. Прогнозування прибутковості підприємства ресторанного бізнесу та чинників впливу на його фінансові показники // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». – Ужгород: ВД «Гельветика». – 2020. – Вип. 30. – С. 218-223. – Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/46833	Index Copernicus
5	Сергієнко О. А. , Шапран О. Є., Соснов І.І. Методи і моделі аналізу ефективності систем електронної комерції // Бізнес Інформ = Business Inform. – 2019. – № 11 (502). – С. 140-149. – Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/44048	Index Copernicus
6	Є.М. Шапран, О.А. Сергієнко, І.І. Соснов. Багаторівневі структурні моделі сценаріїв розвитку суб'єктів міжнародного торговельного ринку в аграрному секторі в умовах ризиків. // Проблеми економіки. – 2019. – №4 (42). – С. 293-305. – Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/44583	Index Copernicus
7	Шапран Є.М., Сергієнко О.А. , Білоцерківський О.Б. Прогнозування прибутковості підприємства ресторанного бізнесу та чинників впливу на його фінансові показники // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». – Ужгород: ВД «Гельветика». – 2020. – Вип. 30. – С. 218-223. – Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/46833	Index Copernicus

Перелік опублікованих англomовних статей та тез доповідей у матеріалах міжнародних конференцій, що індексуються у наукометричній базі Scopus або WoS (або Index Copernicus для суспільних та гуманітарних наук) відповідно до таблиці 3 (окремо за кожною наукометричною базою)

Таблиця 3

№ з/п	Повні дані про статті та тези доповідей з веб-адресою електронної версії; підкреслити прізвища авторів , зазначених у списку виконавців	Наукометрична база даних
1.	Nashchekina Olga, Sergienko, Olena , Tatar Maryna, Shapran Evgeniy Sosnov Igor. Model Tools of Credit Risks Assessment of Agricultural Enterprises in International Trade // CEUR Workshop Proceedings. – 2020. – Vol. 2649. – Machine Learning Methods and Models, Predictive Analytics and Applications: proc. of the Workshop on the 12th Intern. Sci. Practical Conf. Modern problems of social and economic systems modelling (MPSESM-W 2020), Kharkiv, Ukraine, June 25, 2020. – Electronic text data. – Germany, 2020. – P. 34-49. – URL: http://ceur-ws.org/Vol-2649/paper4.pdf	Scopus

5.3. Перелік опублікованих статей, у журналах що входять до переліку фахових видань України (окремо статті у журналах, що рекомендовані секціями

Наукової ради МОН), а також статей у закордонних журналах, які не увійшли до підпунктів 1 і 2 пункту 5, відповідно до таблиці 4

Таблиця 4

№ з/п	Повні дані про статті з веб-адресою електронної версії; підкреслити прізвища авторів, зазначених у списку виконавців
1.	Білоцерківський О.Б., Соснов І.І. Особливості антикризового управління торговельними підприємствами // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". – 2018. – №12(20). – С. 14-19. – Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/42032
2.	Сергієнко О.А. , Голофаєва І.П., Швець А.Д. Розробка оптимізованої моделі логістичних ланцюгів постачання-розподілу підприємства // Науковий вісник УжНУ. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – Вип. 28, Ч. 2. – 2019. – С. 98-105. DOI: https://doi.org/10.32782/2413-9971/2019-28-49
3.	Шапран Є.М., Сергієнко О.А. , Білоцерківський О.Б. Прогнозування прибутковості підприємства ресторанного бізнесу та чинників впливу на його фінансові показники // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». – Ужгород: ВД «Гельветика». – 2020. – Вип. 30. – С. 218-223. – Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/46833
4.	Сергієнко О.А. , Шапран О.Є., Соснов І.І. Методи і моделі аналізу ефективності систем електронної комерції // Бізнес Інформ = Business Inform. – 2019. – № 11 (502). – С. 140-149. – Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/44048
5.	Shapran E., Sergienko O. , Gaponenko O., Shapran O. Integrated tool development for managing a marketing activity of a trading enterprise in a competitive market // TECHNOLOGY AUDIT AND PRODUCTION RESERVES. – No 6/4(50). – 2019. – Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/45037
6.	Olena Sergienko , Olena Shapran, Oleksandr Bilotserkivskyi, Irina Alieksieieva. Multi-scale model elaboration for creditworthiness diagnostics for export production enterprises of the agricultural trade market // EUREKA: Social and Humanities. – 2019. – No. 6. – pp. 19-30. DOI: https://doi.org/10.21303/2504-5571.2019.001082

5.4. Перелік опублікованих монографій відповідно до таблиці 5

Таблиця 5

№ з/п	Повні дані про монографії; підкреслити прізвища авторів, зазначених у списку виконавців
1.	О. Sergienko , E. Shapran, O. Gaponenko. Management of innovative development the economic entities // Edited by M. Bezpartochnyi, I. Britchenko, in 2 Vol. / Higher School of Social and Economic. – Przeworsk: Wydawnictwo i Drukarnia NOVA SANDEC, 2018. – Vol.2. – 260 p. (P.121 – 134).
2.	Сергієнко О.А. , Баранова В.В., Білоцерківський О.Б. Фінансові технології підтримки розвитку підприємництва: аналіз і моделювання динаміки // Prognostication and planning of economic development: microeconomic and macroeconomic levels. – Multi-authored monograph. – Vol. 2. – Lithuania: Publishing House “Baltija Publishing”, 2019. – С. 770-787.
3.	Olena Sergienko , Maryna Tatar, Oleksandr Bilotserkivskyi, Valeria Baranova. Applied aspects of proactive modeling of innovative-investment processes of complex hierarchical systems: enterprise – region – state // Modern approaches to knowledge management development: collective monograph. – Ljubljana: Ljubljana School of Business, 2020. – 542 p. (P.147 – 161).

- 5.5. Перелік опублікованих підручників, навчальних посібників, словників, довідників відповідно до таблиці 6

Таблиця 6

№ з/п	Повні дані про підручники, навчальні посібники, словники, довідників; <u>підкреслити прізвища авторів</u> , зазначених у списку виконавців
1.	

- 5.6. Перелік отриманих охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності України або інших країн (патенти, свідоцтва на право автора на твір) відповідно до таблиці 7

Таблиця 7

№ з/п	Повні дані про охоронні документи; <u>підкреслити прізвища авторів</u> , зазначених у списку виконавців
1.	

- 5.7. Створено та передано для використання поза межами організації-виконавця методик, технологій, зразків, проектної і конструкторської документації; інформаційно-аналітичні матеріали, рекомендації, пропозиції до органів влади тощо, зокрема на основі укладеного договору на науково-технічну продукцію, що підтверджується довідкою від бухгалтерії закладу вищої освіти (наукової установи) із зазначенням обсягів фінансування виконаних робіт відповідно до таблиці 8

Таблиця 8

№ з/п	Передані методики, рекомендації, пропозиції, інші документи; <u>підкреслити прізвища авторів</u> , зазначених у списку виконавців	З них на основі укладеного договору на науково-технічну продукцію	Обсяг фінансування за договором, тис. гривень
1.			

- 5.8. Перелік захищених дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук та кандидата наук відповідно до таблиці 9

Таблиця 9

№ з/п	Інформація про дисертацію
1.	

- 5.9. Кількість грантів, за якими працювали виконавці дослідження або розробки, що фінансувались закордонними організаціями (з відповідним підтвердженням від закладу вищої освіти (наукової установи), посиленням на сайт грантового проекту або офіційним листом від грантодавця) відповідно до таблиці 10

Таблиця 10

№ з/п	ПІБ виконавців	Назва дослідження за грантом	Фінансування, тис. гривень
1.			

Таблиця 11.

Додаток 5. Анотації українською мовою статей у журналах, що входять у наукометричні бази Scopus та/або Web of Science Core Collection (WoS) (або Index Copernicus для суспільних та гуманітарних наук) і представляють результати дослідження або розробки

№ статті у Таблиці 3	Анотації
1	<p>Метою статті є вдосконалення методологічних інструментів оцінки та класифікації кредитних ризиків сільськогосподарських підприємств як учасника ринку міжнародної торгівлі. Запропонований підхід відрізняється від існуючих підходів складністю та систематичністю на основі використання багаторівневої факторної системи оцінки позичальника за місцевими та сукупними компонентами. Об'єктом дослідження є сукупність кредитних ризиків, що впливають на процеси кредитування в аграрному секторі української економіки. Були використані наступні економіко-математичні методи наукових досліджень: факторний та порівняльний аналіз (для виділення класифікаційних особливостей кредитування аграрного сектору), методологія інтегрованого рейтингу (для рейтингу місцевих складових ризику), методи факторного аналізу (для підтвердження гіпотеза групування кредитних ризиків сільськогосподарських підприємств за складовими), ієрархічні та ітераційні методи кластерного аналізу (для розмежування класів сільськогосподарських підприємств за рівнем ризику). Запропонована методологія перевірена на вибірковій сукупності спостережень за 14 сільськогосподарськими підприємствами України на 2018 рік за обраними 38 показниками кредитного ризику. На основі економіко-математичних інструментів оцінки та аналізу сукупної системи показників кредитного ризику сільськогосподарських підприємств, а саме методології факторного аналізу, вдосконалено гіпотезу щодо групування та формування класів кредитного ризику сільськогосподарських підприємств. Виділено п'ять основних системних груп зовнішніх та внутрішніх ризиків, характерних для аграрних підприємств: іпотечні ризики, система забезпечення ризиків, система формування ризиків, природно-кліматичні ризики, виробничі ризики. Отримані класи за рівнем ризику за досліджуваними компонентами на основі методів кластерного аналізу дозволяють визначити набір критичних та безпечних станів загалом та за локальними компонентами та вибрати ефективну траєкторію поведінки для підвищення кредитоспроможності сільськогосподарських підприємств. Результати оцінки з використанням запропонованої методології, закладеної в основі сценаріїв розвитку кредитування аграрного сектору, дають змогу розробити комплекс заходів щодо стратегічного та тактичного управління кредитоспроможністю сільськогосподарських підприємств та скорегувати їх поведінку на міжнародних ринках.</p>

6. Виконавці проекту

Доктори наук: ____, кандидати наук: 4, молоді вчені (віком до 35 років), з них: кандидатів наук - ____, докторів наук - ____, докторантів - ____, аспірантів - ____, науково-педагогічні працівники без наукового ступеня - 1, допоміжний персонал - ____, студенти - ____.
Разом: 5.

№ з/п	П.І.Б.	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада
1	Соснов Ігор Ігорович	Кандидат техн. наук	доцент	доцент
2	Гарник Людмила Петрівна	Кандидат пол. наук	доцент	доцент
3	Гаврись Олександр Миколайович	Кандидат економ. наук	професор	професор
4	Сергієнко Олена Андріанівна	Кандидат економ. наук	доцент	доцент

Керівник роботи

Проректор

ПІБ: І.І. Соснов

ПІБ: А.П. Марченко

Підпис _____

Підпис _____

Дата: _____

Дата: _____

Завідувач ВСтаМ

ПІБ: Т.Б. Конотопська

Підпис _____

Дата: _____